

TANULMÁNYI-, ÉS VIZSGASZABÁLYZAT

2026.

TARTALOMJEGYZÉK

1.	KÉPZÉS, TANTÁRGYFELVÉTEL	3
2.	TANULMÁNYI ÜGYEK.....	3
2.1	Felmentések az érettségire épülő képzésekben	3
	Felmentések a 9-13. évfolyamos képzések esetén.....	4
2.2	A tanulási folyamatban történő értékelés	5
2.2.1	A tanulói értékelés folyamata	5
2.2.2	Évközi tanulmányi teljesítmény értékelése	7
2.2.3.	Tantárgyi jegyek súlyozási lehetőségei:.....	7
2.2.4.	Az egyes főtantárgyak végleges érdemjegyének kiszámítása	8
2.2.5	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	8
	Állami vizsgákra vonatkozó szabályok.....	9
3.	A SZAKMAI/Képesítő VIZSGA	10
3.1	jelentkezés	10
3.2	vizsganap, vizsgatevékenységek	11
4.	DÍJAK, DÍJKEDVEZMÉNYEK.....	11
4.1	Térítési és szolgáltatási díjak.....	11
4.1.1	Fakultációk és nyelvi képzések díjai	11
4.1.2	Külön eljárási díj	12
4.1.3	Más intézményből tanév közben átiratkozott tanulói belépési díja	12
4.1.4	Szakmai vizsga díja	12
4.2	Díjkedvezmények	13
4.3	Vizsgadíjak.....	13
4.3.1	Osztályozó, pótló- és javítóvizsgák díjai.....	13
4.4.	Diákok külföldi kurzusaira való jelentkezésének módja és feltételei	13
5.	ISKOLÁNKBAN IGÉNYBEVEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK.....	14
5.1	MoodleRendszerek	14
5.2	KRÉTA rendszer	14
5.3	ADOBE, Microsoft 365 (TEAMS RENDSZER).....	15
5.4	Oktatási, a nevelést-Oktatást kiegészítő szolgáltatások.....	15
A SZÁMALK-SZALÉZI TECHNIKUM ÉS SZAKGIMNÁZIUM VALIDÁCIÓS SZABÁLYZATA.....		Hiba! A könyvjelző nem létezik.

TERMINOLÓGIAI SZÓTÁR	20
----------------------------	----

Jelen tanulmányi és vizsgaszabályzat az intézmény a 9-13. technikumi, valamint az érettségire épülő szakképző évfolyamokon részt vevő tanulói és képzésben résztvevői számára tartalmazza a tanulmányok teljesítésével és a vizsgák letételével kapcsolatos szabályokat. A különböző képzéstípusok eltérő szabályai az adott témaköröknél vannak feltüntetve.

1. KÉPZÉS, TANTÁRGYFELVÉTEL

A SZÁMALK-Szalézi Technikum és Szakgimnázium minden 13. évfolyamon és/vagy a tanulókat megkezdő tanulóval képzési szerződést köt a beiratkozást követően, legkésőbb a tanév kezdetétől számított 30 napon belül, illetve minden képzésben résztvevővel felnőttképzési szerződést köt az adott tanévben, szeptember végéig.

A SZÁMALK-Szalézi Technikum és Szakgimnáziumban az oktatás-nevelés a képzésekre vonatkozóan a Szakmai Program, a duális képzési időszak tekintetében pedig a duális képzőhellyel közösen kidolgozott Képzési program, valamint az intézményi minőségirányítási rendszer alapján (MIR) folyik.

Ezen dokumentumok mindenki számára hozzáférhetők az iskola honlapján.

Az időbeosztások (órarend) minden szakmára, szakképesítésre vonatkozóan megtalálhatók a KRÉTA rendszerben.

A félévek kezdetekor egy-egy tanulóhoz és képzésben résztvevőhöz minden tantárgy automatikusan hozzárendelt a KRÉTA-ban. A Moodle és Teams rendszerekben a beiratkozási kulcsok megadásával/Saját beiratkozással tudja felvenni a kurzusokat.

2. TANULMÁNYI ÜGYEK

2.1 FELMENTÉSEK AZ ÉRETTSÉGRE ÉPÜLŐ KÉPZÉSEKBEN

A 13. és 14. évfolyamra beiratkozott **tanuló kérhet felmentést** az arra rendszeresített nyomtatványon. A nyomtatványt a [Moodle](#) rendszerből [lehet letölteni](#), majd annak kitöltése után a szükséges mellékletekkel együtt határidőre benyújtani *(az aktuális határidők megtalálhatók az*

[Ügyintézés/Munkatársak, kérelmek, iskolánk szolgáltatásai/ linken.\)](#)

A felmentés a csatolt okmányoktól függően **lehet teljes vagy részleges**: tartalmazhatja az adott tárgy óráinak látogatása alóli mentességet, vagy a tantárgyi számonkérés, vizsga alóli mentességet.

A felmentéssel megállapított érdemjegy minden esetben a validálás alapját képező dokumentumban lévő osztályzat. Olyan teljes felmentés nem engedélyezhető, mely nem dokumentált és nem valósul meg a tudás mérése (azaz nincs érdemjegy). Nyelvvizsga esetén a validációs szabályzatban foglaltak szerint kell eljárni.

Az adott tantárgy elismert tudásának érdemjegye a tanulmányi átlagba beleszámít.

A tudásbeszámítással kapcsolatos további információkat a Tanulmányi- és vizsgaszabályzat mellékletét képező Validációs szabályzat tartalmazza.

Felmentés évisméltés esetén

A **tanév megisméltése esetén** a tanuló vagy képzésben résztvevő nem kérhet tantárgyi felmentést azon órák látogatása és újbóli teljesítése alól sem, amelyeket az előző évben **eredményesen teljesített**.

Ettől eltérni abban az esetben lehet, ha a tanulónak adott tantárgyból legalább közepes év végi, lezárt jegye van és a tanító szaktanárral egyeztetve az osztályfőnök javasolja a szakfelelős számára, hogy a tanuló felmentést kapjon.

A tanuló a megisméltelt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

Abban az esetben, ha a tanuló vagy képzésben résztvevő szakma / szakképesítés váltása miatt iratkozik vissza ismételt első évfolyamra és az előző tanévét sikerrel teljesítette, lehetősége van felmentési kérelem beadására, s azokat a szakfelelősök egyénileg bírálják el.

Abban az esetben, ha egy 13-14. évfolyamos képzésben tanuló vagy képzésben résztvevő egy eredményes tanév teljesítése után más intézményből érkezik iskolánkba, ugyancsak lehetősége van felmentési kérelem beadására.

Kérelmek benyújtása, elbírálása és közzététele

A kérelmeket **mind a nappali, mind az esti tagozatos** tanulóknak és a felnőttképzésben résztvevőknek **a tanév kezdetétől számított két héten belül**, vagy a Moodle rendszerben megadott határidőig kell beadni a teljes tanévre. A hiányos vagy nem megfelelően kitöltött felmentési kérelmekért a felelősség a kérelmezőt terheli.

A felmentési kérelmek elbírálásának lezártáig a tanulónak, képzésben résztvevőnek a kérdéses tantárgyak óráit látogatnia kell.

A kérelmekre az iskola 15 napon belül ad választ írásban.

FELMENTÉSEK A 9-13. ÉVFOLYAMOS KÉPZÉSEK ESETÉN

A 9. évfolyamra beiratkozott tanuló kizárólag szakértői vélemény alapján kérhet felmentést tantárgyi értékelés alól.

Mindennapos testnevelés óra kiváltása

Heti két testnevelés óra kiváltható - a tanuló és gondviselője kérelme alapján – sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

A heti két testnevelés óra, mely alól az igazolás birtokában felmentés adható, csak olyan lehet, mely a tanítási nap legelején vagy legvégén van.

A felmentési kérelem megtalálható a következő helyen:

<https://etananyag.szamalk-szalezi.hu/enrol/index.php?id=1943>

A belépéshez szükséges vendég belépés adatait a szülők az első szülői értekezleten megkapják.

A heti két, mindennapos testnevelés óra alóli felmentési határideje: szeptember 30.

Előre hozott érettségire vonatkozó szabályok:

Előre hozott érettségi akkor tehető, ha az iskola Szakmai Programjában meghatározott, az adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeket a tanuló teljesítette, valamint angol nyelvből a 10. év végi tantárgyi jegye jeles. (Ez a 2024/2025. tanévben indult osztályokra még nem érvényes.)

Részletek:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/erettsegi_vizsgakkal_kapcsolatos_informacio_k
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/tajekoztatok/Tjvban_elorehozott_erettsegi.pdf

Ha a tanuló valamely tantárgyból érettségi vizsgát tett, azzal az adott tantárgy követelményeit teljesítette. **Az idegennyelvből letett előrehozott érettségi a szakmai idegennyelvi oktatáson való részvétel alól nem mentesít.**

A kérelmekre az iskola 15 napon belül ad választ írásban.

A felmentési kérelmek elbírálásának lezártaig a tanulónak a kérdéses tantárgyak óráit látogatnia kell.

2.2 A TANULÁSI FOLYAMATBAN TÖRTÉNŐ ÉRTÉKELÉS

A tanulókat és képzésben résztvevőket az egyes tantárgyak tanulásának megkezdésekor a tantárgyat tanító oktató tájékoztatja az adott tárgy szakmai tartalmáról és a NAT-ban, valamint a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott követelményszintről és az értékelés rendszeréről.

Az ezzel kapcsolatos információk megtalálhatók a tantárgyi tematikákban is.

2.2.1 A tanulói értékelés folyamata

Iskolánkban minden tantárgyból/tantárgyelemből folyamatos évközi értékelés van, amelynek jegyei az e-naplóba (Kréta rendszer) kerülnek, és ezek alapján kerül kialakításra a **tantárgyi jegy**, mely a félévi és év végi osztályzattal azonos.

Nappali tagozaton minden tantárgyból minden félévben **minimum három jegyet kell szerezniük a tanulóknak** (ez a jegy nem teljesítés esetén elégtelen, vagy más jelölést is kaphat a KRÉTA rendszer lehetőségeitől függően, de azt is fel kell vezetni az e-naplóba minden esetben.)

Esti tagozaton tanulóknak és felnőttképzésben résztvevőknek is legalább három tantárgyi jegyet kell szerezniük félévente.

A fentiektől kizárólag abban az esetben lehet eltérni, ha egy tantárgy óraszámát nagyon alacsony. Ilyen esetekben a következők szerint kell eljárni mind nappali tagozaton, mind esti és felnőttképzésben:

- A tantárgy óraszámát 12 óra vagy kevesebb: legalább 1 jegy
- A tantárgy óraszámát 13-18 óra között van: legalább 2 jegy

- A tantárgy óraszám eléri a 19 órát (azaz heti egy óra vagy a feletti óraszám esetén):
legalább 3 jegy

A tantárgyak csak öt fokozatú érdemjeggyel értékelhetők (beleértve az egybefüggő szakmai gyakorlatot is), kivéve a szóveges értékelés abban az esetben, ha szakértői határozattal felmenthető a tantárgy osztályozása alól

Az érdemjegyek és az osztályzatok a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A tanulók évközi, tantárgyi (számonkérések, dolgozatok) értékelése az alábbi arányoknak megfelelően történik:

Iskolánk alkalmazza a differenciált, kritérium-orientált, norma-orientált és a diákok igényeihez, illetve az egyéni fejlődésükhöz viszonyított értékeléseket is.

A pontozható értékelések esetén az alábbi értékelési sávokat alkalmazzuk:

0 %–50%	elégtelen (1)
51%–64%	elégséges (2)
65%–79%	közepes (3)
80%–89%	jó (4)
90%–100%	jeles (5)

A 13-14. évfolyamos tanulók *értékelése* és minősítése során kizárólag a tanulmányi teljesítmény értékelése valósul meg, azaz ennek keretében a tanuló magatartása és szorgalma nem osztályozható.

Azoknál a tantárgyaknál is fel kell vezetni a félévi érdemjegyet, melyekből felmentett a tanuló vagy a képzésben résztvevő (lásd.: az 1-es pontban felmentések).

A KRÉTA rendszer a tanév két félévének tantárgyi jegyeiből automatikusan átlagot számol, azonban ezt a számtani átlagot a tanárok mérlegelhetik és felülbírálnak az egyéni teljesítmények függvényében.

Ennek megfelelően **egy tantárgy félévi és év végi érdemjegye nem feltétlenül azonos a félév/ tanév során szerzett osztályzatok számtani átlagával.**

Az év végi és félév végi értékelés átlagának a kiszámítása a tantárgyi jegyek alapján az alábbi sávok szerint történik:

átlag	osztályzat
4,51 - 5,00	jeles (5)
4,41 - 4,50*	jeles (5) vagy jó (4)
3,51 - 4,40	jó (4)
3,41 - 3,50*	jó (4) vagy közepes (3)
2,51 - 3,40	közepes (3)
2,41 – 2,50*	közepes (3) vagy elégséges (2)

2,00 - 2,40 ▪	elégletes (2)
1,70 - 1,99*	elégletes (2) vagy elégtelen (1)
1,00 - 1,69 ▪	elégtelen (1)

A félévi és évvégi záró értékelés előtt, a mindenkor érvényes munkatervben foglalt határidőig a szaktanárok értesítik a bukásra álló tanulókat és szüleiket (a 9-13. évfolyamon), illetve a 13-14. évfolyamon tanulókat, ezzel is felhívják a figyelmüket az időben történő javítás lehetőségére.

2.2.2 Évközi tanulmányi teljesítmény értékelése

Iskolánkban a tanulók és képzésben résztvevők folyamatos értékelése írásbeli, szóbeli és gyakorlati számonkérés formájában történhet. **Az írásbeli dolgozatokat a tanár 14 napon belül értékeli**, az érdemjegyet fel kell vinnie az e-naplóba (KRÉTA), ahol az érintettek (és kiskorú tanulók esetén szüleik) tájékozódhatnak a tantárgyi jegyeikről. ű

A 9-13. évfolyamos képzésekben, esszéjellegű dolgozatok esetén a javítási idő maximum 21 naptári nap lehet.

A gyakorlat értékelésének egyedi és csoportos formáit és módszereit a tantárgyi tematikák és segédanyagok értékelés rovatai tartalmazzák.

Amennyiben a tanuló vagy a képzésben résztvevő nem szerzett egy adott tantárgyból jegyet szorgalmi időben, **nem osztályozható**. Ebben az esetben a tanuló, képzésben résztvevő személy osztályozó vizsgára bocsátható, a tantárgyi érdemjegye megszerzése céljából.

2.2.3. Tantárgyi jegyek súlyozási lehetőségei:

Iskolánkban az alábbi esetekben és módokon történhet a tantárgyi jegyek súlyozása:

- **50%-os jegy:**
órai munka, kisebb házi feladatok
- **kétszeres súlyú jegy:**
két vagy több témát átfogó témazáró dolgozat vagy projektmunka
- **háromszoros súlyú jegy:**
egész félévet, tanévet átfogó dolgozatok, projekt munkák esetén, illetve szakmai vizsga követelményeket tartalmazó (pl. záródolgozat) dolgozatok esetén lehet alkalmazni.
- **négyszeres súlyú jegy:**
kizárólag a 9-13. évfolyamon tanulók kisérettségi jegye esetén lehet alkalmazni.

A fentiek alkalmazása nem kötelező, az a tanárok egyéni döntése szerint történik, viszont a tanulókat minden esetben tájékoztatni kell arról, hogy a félév folyamán mely értékelések esetén kell súlyozott értékelésre számítani. Ezt minden esetben meg kell erősíteni az adott számonkérés előtt is.

Az iskolában folyó értékelési folyamatokat részletesen az iskola Szakmai Programja tartalmazza, mely letölthető az iskola weboldaláról. Lehetőség van elektronikus (interaktív) vizsgáztatásra a tantárgyi formatív és szummatív értékelésében, tovább a csoportos szóbeli és projektmunka komplex értékelése során is. Az elektronikus vizsgaanyagok esetében a Moodle rendszerünkben biztosítjuk a gyakorlást, önellenőrzést és a tanári jelenléttel folyó vizsgát is.

2.2.4. Az egyes főtantárgyak végleges érdemjegyének kiszámítása

Az év végi bizonyítványba csak a főtantárgyak érdemjegyei kerülnek be. A főtantárgyak egyes esetekben az iskola óratervében kerülnek bontásra altantárgyakra.

A főtantárgy érdemjegyének kiszámítása az altantárgyak óraszámának súlyozott arányában történik.

Amennyiben a főtantárgyhoz tartozó altantárgyak egyikének is elégtelen a félévi vagy év végi érdemjegye, a főtantárgy érdemjegye is elégtelen.

2.2.5 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Tanulmányok alatti vizsgák alatt a hatályos jogszabályok alapján

- az osztályozó vizsgát
- a különbözeti vizsgát
- és az ezekhez kapcsolódó javító- és pótló vizsgákat értjük.

A vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni (a bizottság tagjai közül legalább kettő olyan oktató, aki az adott tantárgyat taníthatja).

A tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. A tanulmányok alatti vizsgák mindegyikéről az arra rendszeresített nyomtatvány felhasználásával jegyzőkönyv készül.

A javító- és pótlóvizsgák a mindenkor hatályos jogszabályi követelményeknek megfelelően kerülnek megszervezésre.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, képzésben résztvevőnek a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a foglalkozáson való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, (pl. előrehozott érettségi vizsga előtt).
- a meghatározott időnél többet mulasztott és az oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet. (Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.)
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
- egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik, kivéve, ha engedélyezték számára, hogy egy vagy több

tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban a szakképző intézményben tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

Javító- és pótlóvizsga

A vizsgázó pótlóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, illetve a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javító- és pótlóvizsga letételére az augusztus tizenötödikétől augusztus hónap utolsó napjáig terjedő időszakban az igazgató által meghatározott időpontban van lehetőség.

Állami vizsgákra vonatkozó szabályok

Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait (Szkr. 255. §) kell alkalmazni.

Az ágazati alapvizsga állami vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsájtható. Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül kell lehetőséget biztosítani.

A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie, és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki

- a) részsakmát szerzett, ha az adott részsakmát magában foglaló szakma szakmai oktatásában vesz részt, vagy
- b) korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha a beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit.

Az ágazati alapvizsgák értékelésére vonatkozó részletes szabályokat az iskola Szakmai Programja tartalmazza.

Az ágazati alapvizsga részletes értékelési és felmentési szabályait az intézmény Szakmai Programja tartalmazza.

Ágazati alapvizsgát a 9-13. évfolyamos képzésben tanulók a 10. évfolyam végén, a 13-14. évfolyamos képzésben tanulók a 13. évfolyam első féléve végén tesznek.

Szakmai vizsga

A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri.

3. A SZAKMAI/KÉPESÍTŐ VIZSGA

3.1 JELENTKEZÉS

A vizsgára jelentkezés határideje:

- a február-márciusi vizsgaidőszak esetén a vizsgaidőszakot megelőző év december hónapjának első napja,
- a május-júniusi vizsgaidőszak esetén a vizsgaidőszak éve február hónapjának tizenötödik napja,
- az október-novemberi vizsgaidőszak esetén a vizsgaidőszak éve augusztus hónapjának utolsó munkanapja.

A jelentkező a vizsga megkezdéséig igazolja, hogy a vizsgára bocsátáshoz szükséges, a képzési és kimeneti követelményekben/programkövetelményekben meghatározott feltételekkel rendelkezik. Ha a jelentkező a vizsga megkezdéséig nem teljesíti vagy nem igazolja, hogy megfelel a vizsgára bocsátás képzési és kimeneti követelményekben/programkövetelményekben meghatározott feltételeinek, a jelentkezését törölni kell.

Vizsgára jelentkezni a vizsgaszervezőnél kell az alábbiak szerint:

1. A kitöltött, aláírt Jelentkezési lap leadása a fenti határidőig az osztályfőnöknek.
2. A jelentkezési laphoz csatolni kell a vizsgával kapcsolatos kérelmeket és az ilyen kérelem alapjául szolgáló okiratok másolatát.
3. A tanulók jelentkezését ellenőrzik a szakfelelősök az alábbi szempontok alapján:
 - A képzés követelményeinek sikeres teljesítése a szakma/szakképesítés képzési és kimeneti követelményeiben/programkövetelményeiben foglalt vizsgára bocsátási feltételeket teljesítette.

A tanuló csak akkor kezdheti meg a szakma/képesítői vizsgáját, ha a fenti feltételeknek maradéktalanul megfelelt, és azt az illetékes szakfelelős igazolja, illetve a vizsga megkezdését engedélyezi.

A szakmai és képesítő vizsga vizsgatevékenységei alól – a jogszabályban vagy a képzési és kimeneti követelményekben / programkövetelményekben meghatározott kivétellel – felmentés nem adható.

Mentesül a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység letétele alól az a vizsgázó, aki országos szakmai tanulmányi versenyen, WorldSkills vagy EuroSkills versenyen a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott követelményt teljesítette és a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte. Az e bekezdésben meghatározott felmentés esetén a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység eredménye – a versenyfelhívásban meghatározott százalékos eredménnyel – jelesnek minősül. (Szkr. 264. §. (2) bekezdés).

Az iskola által folytatott képzések mindegyikére vonatkozó információk a következő linken található: <https://vizsga.szamalk-szalezi.hu/course/view.php?id=674#section-1>

3.2 VIZSGANAP, VIZSGATEVÉKENYSÉGEK

A vizsgáztatás szakmánként/szakképesítésenként előírt követelményeit a képzési és kimeneti követelmények/programkövetelmények határozzák meg.

A vizsgán lebonyolításra kerülő vizsgatevékenységek helyszínéről és időpontjáról és a vizsgával kapcsolatos további tudnivalókról az akkreditált vizsgaközpont – a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább hét nappal – tájékoztatja a vizsgafelügyelőt/elnököt, a vizsgabizottság további tagjait, a vizsgázókat és a szakmai vizsga lebonyolításában közreműködő személyeket.

4. DÍJAK, DÍJKEDVEZMÉNYEK

(Kizárólag az érettségire épülő képzésekre vonatkozóan)

A tanulók szolgáltatási/térítési díjkedvezményt egy-egy félévre vonatkozóan kaphatnak.

A díjkedvezmény kérelmek beadásához kötöttek (kivétel ösztöndíj és egyéb intézmény által adott kedvezmények).

A nyomtatványok a Moodle rendszerből tölthetők le az [Ügyintézés/Munkatársak, kérelmek, iskolánk szolgáltatásai](#) kurzus alól. A kérelmek beadásának folyamata és szabályai megegyeznek a jelen tanulmányi- és vizsgaszabályzat 2.1. pontjában leírtakkal.

4.1 TÉRÍTÉSI ÉS SZOLGÁLTATÁSI DÍJAK

(Kizárólag az érettségire épülő képzésekre vonatkozóan)

Az egyes képzések térítési és szolgáltatási díjait az egyéni képzési vagy felnőttképzési szerződések tartalmazzák.

A szolgáltatási díj és a térítési díj 2 részletben fizethető, ezt külön nem kell kérvényezni. A tanuló/képzésben résztvevő köteles a szolgáltatási/térítési díj **első részletét** az adott félév első hónapjának 30. napjáig, **második részletét** az azt követő hónap 30. napjáig befizetni (a pontos fizetési határidőket a Moodle rendszeren tesszük közzé).

Az esti tagozatos és felnőttképzésben résztvevő tanulók esetében a munkáltató átvállalhatja a képzés díját (erre létrehozott nyomtatvány kitöltése mellett), mely esetben az egyénre vonatkozó térítési díjkedvezmények nem érvényesíthetők.

4.1.1 Fakultációk és nyelvi képzések díjai

(Kizárólag az érettségire épülő képzésekre vonatkozóan)

Az intézmény által szervezett fakultációkra külön jelentkezni kell, de fakultáció választása nem kötelező egy képzésben sem.

Felkészítő kurzusokat ajánlunk mindkét évfolyamon (pl.: alakrajz, jövő városa, kiadványszerkesztés, mester tanulmányok, analóg fotó, rajz és festészeti technikák, könyvkötő és illusztráció)), erről minden szemeszterben részletes tájékoztatást adunk a Moodle rendszer/Ügyintézés menüponton (<https://etananyag.szamalk-szalezi.hu/course/view.php?id=661>) keresztül.

4.1.2 Külön eljárási díj

A határidőn túl beadott kérelmek elbírálása 3.000 Ft külön eljárási díj ellenében történhet.

4.1.3 Más intézményből tanév közben átiratkozott tanulói belépési díja

A szorgalmi időszakban más intézményből átiratkozott tanulókkal, képzésben résztvevőkkel kapcsolatos külön költségek fedezeteként 10.000 Ft/tanuló szolgáltatási díjat állapítunk meg.

A fizetett szolgáltatási díj tartalmazza:

- tanuló, képzésben résztvevő korábbi tanulmányaiból származó dokumentált tudás beszámíthatóságának vizsgálatát,
- a tanuló, képzésben résztvevő korábbi tanulmányaiból származó hiányzó tudás (elméleti és gyakorlati) elsajátításának és a megszerzett tudás szükséges mérésének és értékelésének biztosítását,
- a felkészüléshez és az önellenőrzéshez szükséges tan-, és segédanyagok biztosítását.

4.1.4 Szakmai vizsga díja

A szakmai vizsga díját (pótló- és javítóvizsga esetén is) a mindenkor hatályos rendeletek alapján állapítja meg az intézmény.

A szakmai vizsga legmagasabb díját a Kormány rendeletben állapítja meg. A szakmai vizsga díját e mértéken belül az akkreditált vizsgaközpont úgy állapítja meg, hogy az a ráfordításaira és működéséhez szükséges észszerű nyereségre fedezetet biztosítson, tekintettel az azt terhelő fizetési kötelezettségekre és az akkreditált vizsgaközpont részére nyújtott támogatásokra is.

4.1.5 A szakképzésben alkalmazható okmányokkal összefüggésben fizetendő térítési díjak mértéke

Az elveszett vagy megsemmisült bizonyítványról – a tanuló, a képzésben résztvevő számára – a törzslap alapján bizonyítványmásodlat állítható ki. A bizonyítványmásodlatért az Szkr. 6. mellékletben meghatározott térítési díjat kell fizetni.

A magyar és az angol nyelvű Europass-kiegészítő ingyenesen és elektronikus formában, a vizsgázó külön kérésére papíralapú iratként kerül kiadásra. A magyar és az angol nyelvtől eltérő más nyelvű Europass-kiegészítő elektronikus formában, a vizsgázó külön kérésére papíralapú iratként kerül kiadásra, a kiadásáért a kérelmező az Szkr. 6. mellékletben meghatározott térítési díjat fizet az akkreditált vizsgaközpont részére.

4.1.6. Tematika kikérése

A korábban végzett tanulók és képzésben résztvevők az intézménytől a továbbtanulásuk érdekében kikérhetnek tematikákat maximum 5 évre visszamenőleg külön eljárási díj ellenében.

A tematikák összegyűjtése és igazolása okán eljárási díjként 1.000 Ft / tematika eljárási díjat határozott meg intézményünk.

4.2 DÍJKEDVEZMÉNYEK

Tanulmányoktól független kedvezmények:

- Lehetőség van kismama kedvezmény igénybevételére azoknak a képzésben résztvevőnek és képzésben résztvevőknek, akik erre való jogosultságukat hivatalosan igazolják (GYES, GYED). A kedvezmény a térítési/szolgáltatási díj 30 %-a lehet.
- Iskolánkban végzett visszatérő tanulóinknak, képzésben résztvevőinknek 20%-os kedvezményt biztosítunk a mindenkor tanulmányi díjukból.
- A tanuló, képzésben résztvevő ajánlására beiratkozott új tanulók esetében létszámtól függetlenül 5.000.-Ft kedvezmény, ezen felül – létszám függvényében – a tárgyi ajándék biztosított
- Az intézmény munkatársai és közvetlen családtagjai ingyenesen vehetnek részt az oktatásban.

- **Egyösszegű befizetés kedvezménye:**

Abban az esetben, ha a résztvevő 2 félév képzési díját egyben fizeti be, a két félév teljes képzési díjának összegéből 10% kedvezményt kap;

Ha a tanuló, képzésben résztvevő 4 félév képzési díját egyben fizeti be, a négy félév teljes képzési díjának összegéből 15% kedvezményt kap;

4.3 VIZSGADÍJAK

4.3.1 Osztályozó, pótló- és javítóvizsgák díjai

A tanulmányok alatti osztályozó, pótló- és a javítóvizsgák **nem díjkötelesek első alkalommal.**

4.4. DIÁKOK KÜLFÖLDI KURZUSAIRA VALÓ JELENTKEZÉSÉNEK MÓDJA ÉS FELTÉTELEI

(Kizárólag az érettségire épülő képzésekre vonatkozóan)

Az alábbi feltételeknek kell megfelelnie a pályázóknak:

Tanulói jogviszonyban álljon az iskolával vagy egyes esetekben az iskola volt tanulója volt.

- Elsődlegesen figyelembe vesszük az angol tantárgyak tanulmányi eredményét (angol tudásszint),
- Félévi - vagy év végi - tanulmányi eredmények figyelembevétele,
- Pályázatban megfogalmazott és megadott egyéb feltételek.

Amennyiben a tanuló az iskola által biztosított nemzetközi Youth Exchange-en vagy Training-en, vagy bármely más mobilitáson vesz részt külföldön, a mulasztott órái igazolásának feltétele a projektben meghatározott feltétel és, hogy az útról - a hazautazását

követő egy héten belül - beszámolót, fotókat vagy videót küld az iskola marketing vezetőjének vagy a projektvezető tanárnak.

Iskolánk a 9-13. évfolyamos osztályok külföldi tanulmányútjait és kirándulásait a Szakmai program értékrendje és nevelési elvei, valamint az éves munkatervben betervezett ütemezés szerint valósítja meg. A külföldi iskolai kirándulásokat iskolánk részben térítésköteles formában szervezi meg a szülői munkaközösség bevonásával. A kirándulás iskolánkkal foglalkoztatási jogviszonyban álló oktató felügyeletével valósítható meg.

5. ISKOLÁNKBAN IGÉNYBEVEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Iskolánk kiemelt szolgáltatásai:

Intézményünkben mindenkinek a (tanárok, tanulók, képzésben résztvevők intézményi menedzsment) munkáját alapvetően három rendszer segíti, illetve szolgálja ki. Ezen rendszerek használata mindenki számára kötelező.

5.1 MOODLERENDSZEREK

E-tananyag oldal

A tartalomszolgáltató rendszer egy olyan elektronikus tanulási felület, amely a képzéssel, fakultációkkal, valamint a nyelvtanulással kapcsolatos tananyagokat és e-vizsgákat tartalmazza. A felületen kurzusonként érhetők el a tanulást segítő anyagok, tanulási segédletek.

A rendszer célja a tanulási folyamat támogatása, menedzselése, valamint a tanügyigazgatási feladatok egy részének elektronikus úton történő lebonyolítása.

A felület elérhetősége: <https://etananyag.szamalk-szalezi.hu/>

Vizsga Moodle oldal

Az ágazati-, szakmai- és képesítő vizsgákkal kapcsolatos tudnivalók és vizsgatevékenységek találhatóak az oldalon.

Oldal elérhetősége: <https://vizsga.szamalk-szalezi.hu/>

5.2 KRÉTA RENDSZER

A KRÉTA egy elektronikus iskolai adminisztrációs rendszer, amely többek között a naplómodul, az órarend, a hiányzások, a tantárgyi és vizsgajegyek, valamint az állami ösztöndíjak kezelését szolgálja.

A tanárok ebben a rendszerben vezetik a tanítási-tanulási folyamat haladását, valamint a tanulók mulasztásait, amelyet a 13-14. évfolyamos tanulók vagy a középiskolai tanulók gondviselői a **Gondviselői KRÉTA** felületen keresztül tudnak elektronikusan igazolni. Az osztályfőnökök szintén a KRÉTA rendszerben rögzítik a hiányzások igazolását.

A tanulmányi jegyeket a tanárok szintén ebben a rendszerben rögzítik, amelyhez a tanulók és szülők is hozzáférhetnek. A KRÉTA e-napló funkciója számítógépen és mobiltelefonos alkalmazáson keresztül egyaránt elérhető.

Az intézmény minden tanulója, képzésben résztvevője és munkatársa számára kötelező e rendszerek használata.

5.3 ADOBE, MICROSOFT 365 (TEAMS RENDSZER)

Minden tanulónak, képzési résztvevőnek a képzés megkezdésekor az iskolai Microsoft 365-ben tanulói fiókot hozunk létre, ahol az összes felületet, alkalmazást tudják a résztvevők igénybe venni.

A művészeti képzésben tanulóknak, képzésben résztvevőknek az Microsoft 365 fiók e-mail címére történik az ADOBE Creative Cloud regisztráció.

A fenti fiókok a tanulmányi időre vonatkozóan élnek, ha megszűnik a tanulói/képzésben résztvevő jogviszonya, akkor a fiókok is megszűnnek.

A fent nevezett jogosultságokat kizárólag az iskola tanulói, képzésben résztvevői és oktatói használhatják tanulmányaik/munkaviszonyuk ideje alatt. Az ezzel járó jogok másra át nem ruházhatók. Amennyiben visszaélést tapasztalunk, a jogosultságok azonnali hatállyal megvonásra kerülnek.

5.4 OKTATÁSI, A NEVELÉST-OKTATÁST KIEGÉSZÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

- A 4.1.1 pontban leírt módon fakultáció igénybevétele a szolgáltatási díj ellenében
- Nyelvtanulás
- Tehetség-csoportok, integrált tehetség-műhelyek
- Múzeumok, kirándulások, szakmai, művészeti kiállítások (illetve ezeken való részvétel) hazai és nemzetközi
- Nemzetközi kurzusokon való részvétel lehetősége azon tanulóink számára, akik tanulói jogviszonyban állnak az iskolával
- Felzárkóztatás
- Kompetenciafejlesztés
- Szakmai idegennyelvi (angol) be- és kimeneti tudásmérés
- Wifihasználat
- Hazai és nemzetközi kulturális programok látogatására lehetőség
- Nemzetközi mobilitási programokon való részvétel lehetősége azon tanulóink számára, akik tanulói jogviszonyban állnak az iskolával.

Budapest, 2026. szeptember 18.

Halász József
igazgató

4. A SZÁMALK-SZALÉZI TECHNIKUM ÉS SZAKGIMNÁZIUM VALIDÁCIÓS SZABÁLYZATA

A „HOZOTT TUDÁS” ELISMERÉSE AZ ISKOLÁNKBAN FOLYTATOTT KÉPZÉSEKBE

FONTOS ALAPELV

Az iskola által kiadott képesítésért, annak minőségéért, szakmai tartalmáért és értékéért a SZÁMALK - Szalézi Technikum és Szakgimnázium felel (nevéhez kötődik a kiadott szakmai, illetve képesítő bizonyítvány, ez alapján értékeli a piac és a jövőbeli potenciális vevőkör – szülők, diákok – is az intézményt). A hozott tudás elismerésénél ennek mérlegelésével érdemes és kell dönteni.

BEVEZETŐ

Az intézményünk, figyelembe véve az igényt, továbbá, hogy a korábban megszerzett tudás érték és elismerhető, megteremti a lehetőséget a validációra.ⁱ

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy korábbi tanulmányait, megszerzett ismereteit és gyakorlatát az adott szakmai oktatásra, illetve szakmai képzésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani. A beszámítás alapján a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítheti.

A hozott tudás beszámításáról két aspektusban beszélhetünk és dönthetünk:

- Kizárólag dokumentum – tantárgyi tematika (tanmenet) + bizonyítvány, vagy tanúsítvány, vagy lecke-könyv, vagy diploma, nyelvvizsga bizonyítvány stb.) alapján, azt figyelembe véve végezzük az elismerési folyamatot (dokumentált hozott tudás és a képzésben elvárt tantárgy kimeneti követelmény összevetése)
- A hozott tudást, illetve a meglévő tudást mérjük és annak eredménye alapján döntünk az elismerésről és a beszámításról (mért/értékelt tudás összehasonlítása az adott tantárgy képzésben elvárt kimeneti követelményével)

Beszámítás alapja:

El kell ismerni az alábbi dokumentumokkal igazolt tudás:

- Más szakgimnáziumból, technikumból hozott ágazati és szakmai oktatásban (pl. félbehagyott képzésben megszerzett) dokumentált tantárgyi jegy
- Ipari képesítések közül (pl. IT Essentials és minden ennél magasabb és speciális CISCO nemzetközi képesítés)
- Felsőoktatási szakképzésben, illetve a felsőoktatásban (5, 6, illetve 7. szinten szerzett tantárgyi jegy), **de nem több mint 3 éve szerzett** és dokumentált tudás
- Korábban **de három évnél nem régebben** – iskolánkban azonos, vagy azonos szakmacsoportba tartozó képzésben szerzett tantárgyi jegyek.
- Technikumi érettségi eredményéből az ötödik tantárgy szakmai vizsga eredménye alapján felmenthető tantárgyak beszámítása

Nem menthető fel a tanuló a következő dokumentumok alapján:

- Más szakképző/felnőtt képző intézményben szerzett bizonyítvány, mely alacsonyabb szintű képesítést igazol (3, vagy 5.2)
- Középiskolában 9-12.évfolyamon szerzett jegy, 2024 előtti érettségi jegy alapján
- ECDL bizonyítvány

INFORMATIKA ÉS TÁVKÖZLÉS ÁGAZAT

Nem menthető fel a tanuló a következő dokumentumok alapján:

- ECDL bizonyítvány

El kell ismerni az alábbi dokumentumokkal igazolt tudás:

- Ipari képesítések közül (pl. IT Essentials és minden ennél magasabb és speciális CISCO nemzetközi képesítés)

Az ágazati alapvizsga alóli felmentések az intézmény Szakmai Programjában kerülnek szabályozásra, így az itt megfogalmazottak erre a vizsgatípusra nem érvényesíthetők.

NYELVVIZSGÁK, IDEGEN NYELVEN ELVÉGZETT KURZUS

Iskolánkban a nyelvvoktatás nyelvi sávokban történik, ezért minden tanuló a tudásszintjének megfelelő csoportba kerül.

Nem menthető fel a tanuló, képzésben résztvevő a nyelvi órák alól akkor sem, ha középfokú nyelvvizsgálója van.

Nappali tagozatos képzésben a **szakmai idegen nyelv tantárgy alóli felmentés nem adható** automatikusan arra hivatkozva, hogy a diák az intézményben korábban, másik szakon már teljesített szakmai idegen nyelvi tanulmányokat.

Felsőfokú nyelvvizsga esetén az **óralátogatás alól kaphat felmentést (VK)** a tanuló vagy képzésben résztvevő, ha az adott nyelvi csoportot az iskola nem tudja indítani, azonban jegyet ebben az esetben is kell szereznie. A teljesítés módjáról a szaktanárral kell egyeztetnie.

Azon SNI-s és BTM-es tanulók számára, akiknek a szakértői véleményében javasolják, hogy az idegennyelvi tárgyakra ne kapjanak érdemjegyet, az idegennyelvi munkaközösség-vezető adhat felmentést az angol nyelv tantárgy osztályozása alól.

Felnőttképzési jogviszonyban, valamint esti munkarendű képzésben a szakmai idegen nyelv és a munkavállalói idegen nyelv tantárgyak esetében a B2 szintű komplex nyelvvizsgálóval rendelkező diákok részére az óralátogatási kötelezettség alóli felmentés (VK) megadható. A felmentés a tantárgyi követelmények teljesítése alól nem jelent automatikus mentesítést. Jegyet ebben az esetben is kell szereznie. A teljesítés módjáról a szaktanárral kell egyeztetnie.

Felmentés munkavállalói idegen nyelv tantárgy alól:

Amennyiben a tanuló vagy képzésben résztvevő korábban tanult, vagy iskolánkban már elvégzett egy szakmát és ott a munkavállalói idegen nyelv tantárgyi jegye elégségesnél jobb volt, kaphat felmentést.

SPECIÁLIS ESETEK

A szakmai vizsgán a tanuló, képzésben résztvevő egyetlen vizsgarészből sem kaphat felmentést tanulási zavarokat megállapító szakértői vélemény alapján. Ezekben az esetekben kizárólag vizsgarész teljesítésének módja és hossza változtatható, ezért a szakmai vizsgára való sikeres felkészülés érdekében e dokumentumokra hivatkozva nem áll módunkban felmentést adni egyetlen tantárgyból sem.

Ha a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellege indokolja, a vizsgázó igazolt kérelme alapján az akkreditált szakképzési vizsgaközpont engedélyezheti *

- a) a vizsgázó mentesítését a vizsgatevékenység idegen nyelvi része vagy annak egy típusa, szintje alól, ha a vizsgázót a szakmai oktatás során is mentesítették az idegen nyelv értékelése és minősítése alól,
- b) az interaktív vizsgatevékenység szóban történő vizsgatevékenységgel vagy a vizsgatevékenység szóban történő részének interaktív vizsgatevékenységgel történő felváltását,
- c) az adott vizsgatevékenység az arra meghatározott időnél hosszabb idő alatt történő teljesítését azzal, hogy a projektfeladat esetén a hosszabbítás nem haladhatja meg a projektfeladatra előírt időtartam harminc százalékát, kivéve, ha a képzési és kimeneti követelmények másként rendelkeznek.

A vizsgára vonatkozó minden döntés a vizsgaközpont vezetőjét illeti.

A vizsgához hasonlóan a szorgalmi időszak szóbeli és írásbeli számonkérései során az oktató a teljesítés módján és hosszán szakmai megítélése szerint változtathat.

NEM DOKUMENTÁLT TUDÁS MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE ÉS ELISMERÉSE

Amennyiben valamely szakfelelős, oktató szeretne érvényesíteni és elismerni olyan tudást, mely nem dokumentált, akkor mérnie és értékelnie kell az adott diák tudását és összehasonlítani az elvárt (helyi tantervben, képzési és kimeneti követelményben, programkövetelményben tematikában dokumentált) kimeneti követelménnyel. A szakfelelős, oktató csak e folyamat eredménye alapján hozhatja meg döntését.

Kérem, hogy az alapelvről ne feledkezzünk meg, ez a diáknak is, az iskola szakembereinek is egyaránt érdeke, mert mi felelősek vagyunk a végzett tanulóink tudásáért, azért a tanulási eredményért, melyet magukkal visznek, és amelynek része (lehet) az elismert tudást is!

Budapest, 2026. szeptember 18.

Halász József
igazgató

TERMINOLÓGIAI SZÓTÁR

Tantárgy/Tanulási terület

Az iskola helyi programjában tantárgyként feltüntetett egység (mely nem azonos a kerettantervben/programkövetelményben/programtervben tantárgyként definiált egységgel).

Tantárgyelem

Intézmény helyi programjában a tantárgyak tantárgyelemekből épülnek fel, ezen tantárgyelemek átlaga alapján jön létre a tantárgyi jegy.

Projektfeladat

A szakmai vizsga a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott

a) számítógép alkalmazását igénylő központi vizsgatevékenységből (a továbbiakban: interaktív vizsgatevékenység) és

b) projektfeladat megvalósításából áll.

A projektfeladat az akkreditált vizsgaközpont által – a képzési és kimeneti követelményekre tekintettel – a vizsgázó gyakorlati felkészültségének átfogóbb felmérése céljából meghatározott vizsgatevékenység, amelyet a szakmai vizsgára vagy a szakmai vizsgán kell elkészíteni és szóban az adott szakma folytatásához szükséges ismeretek ellenőrzésére is kiterjedően megvédeni. Projektfeladatként – a képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően – gyakorlati vizsgamunka, vizsgaremek, vizsgamű vagy egyéb vizsgaprodukció megvalósítása vagy záródolgozat vagy portfólió elkészítése vagy határozható meg.

Egybefüggő szakmai gyakorlat

Külső helyszínen vagy az intézményben teljesítendő a szak képzési és kimeneti követelményében, valamint programtervében meghatározott óraszámban megadott egybefüggő szakmai gyakorlat, mely a **szorgalmi időn kívül kerül** megszervezésre mind a nappali tagozatos tanulók, mind képzésben résztvevők számára.

Elméleti óra, foglalkozás

Az elméleti tudásanyag átadására szolgáló tanóra.

Gyakorlati óra, foglalkozás

A gyakorlati tudásanyag átadására szolgáló tanórák, melyek az egyes képzések sajátosságainak megfelelően legtöbbször az iskola gyakorlati szaktantermeiben kerülnek megtartásra. Ide tartozik a külső helyszínre tanév közben ütemezett óra is.

ⁱ VALIDÁCIÓ:

Olyan eljárásról van szó, amelyben a legkülönbözőbb tanulási környezetekben megszerzett ismereteket, készségeket, kompetenciákat (hétköznapi kifejezéssel tudást) vetik össze előzetesen meghatározott referenciákkal (azaz egy adott képesítés vagy képzési program követelményeivel), és megfelelés esetén elismerik, vagyis lehetővé teszik az adott képesítés megszerzését, vagy pedig a korábban megszerzett (hozott) tudást egy képzési program követelményeinek teljesítésébe beszámítják. Az eljárás általunk javasolt elnevezésében a két meghatározó lépés neve szerepel, ezért többnyire így használjuk: validáció/elismerés (olykor persze az egyszerűség kedvéért validációként).

A validáció/elismerés alapelve, hogy a különféle tanulási módokat egyenrangúnak fogadja el (azaz a tanulás eredményét értékeli, függetlenül attól, hogy a tanulás milyen környezetben történt). A tanulási környezetek osztályozására számos kísérlet történt már. A validáció/elismerés szempontjából a legfontosabb megkülönböztetés a formális (az iskolarendszerű képzéssel azonosítható) és a minden más tanulási környezet közötti különbségtétel.

A formálistól eltérő tanulási környezet jelentheti például a képzési piacon szervezett tanfolyamon való részvételt, a munkavégzés közbeni, tapasztalati tanulást vagy az önképzést.

Annak felismerése, hogy a szervezett formában történő tanuláson kívül számos más tevékenység (például a munkavégzés) is eredményezhet új tudást, a korábbiaktól eltérő megközelítést tesz szükségessé mind a képzők, mind az iskolarendszertől már kikerült, de új tudások megszerzésében érdekelt szereplők részéről.

Az iskolarendszerű képzéstől függetlenül megszerzett ismeretek és gyakorlati képességek elismerése igen régi gyakorlat. Sok munkahelyen még ma is jellegzetes elismerési forma a hierarchiában való előmenetel lehetősége, vagy a magasabb bérezés, amely a teljesítmény mellett a munkatapasztalat révén megszerzett tudás értékének elismerése is (ami persze akkor valósulhat meg, ha nem ellenkezik a munkaadói érdekekkel). Ugyanilyen módon értékelhetik az önálló tanulással megszerzett sokféle tudást. Az elismerésnek ez a hétköznapi, nem formalizált módja minden társadalomban elterjedt gyakorlat. Az utóbbi években azonban egyre erősebb az a törekvés, hogy olyan szabályozott eljárásokat alakítsanak ki, amelyeknek az a célja, hogy az iskolai képzéstől függetlenül megszerzett tudásokat – képesítések megszerzésének lehetővé tételével – láthatóvá tegyék, formálisan is elismerjék, ezzel újraértékeljék, és ennek révén a munkaerőpiacon is hasznosíthatóvá tegyék.

A validációs/elismerési eljárás alkalmazásával összekapcsolhatóvá válnak az egyre szerteágazóbb tanulási útvonalak, és kiküszöbölhetők a felesleges átfedések. Az egyén szempontjából a validációs eljárás lehetőséget ad az eltérő tanulási környezetekben megszerzett tudás érvényesítésére, ami motiválhatja a további tanulást. A validációs/elismerési eljárás többféle módon is kialakítható, ezért is nehéz a pontos definiálása. A lényege azonban minden esetben az, hogy a (bármilyen tanulási környezetben) megszerzett tudást az erre felhatalmazott személyek vagy testületek előzetesen definiált képzési, illetve képesítési követelményekkel vetik össze.